

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Gemeenteoverleg 14 juni 2023

Protestantse
Gemeente
Naaldwijk

Energiemaatregelen 2023 - 2024

Gemeenteoverleg 14 juni 2023

Inleiding

- Het begon met een waarschuwing van onze leverancier: houd rekening met een verviervoudiging van de energiekosten in 2023!
- Taskforce ingesteld om een set aan maatregelen uit te werken.
- Gemeenteavond 14 december 2022: Presentatie maatregelen om energiekosten te besparen met inachtneming van onze pastorale en diaconale opdracht.

Maatregelen | ingangsdatum 1 januari 2023

- Gezamenlijke diensten met de Oude Kerk: zoveel mogelijk gebruik van één gebouw op zondag. ✓
- De Vespers in de periode januari t/m april vervallen. ✓
- De temperatuur in onze gebouwen gaat van 19 naar 17 graden Celsius (besparing cc 14%). ✓
- Deurbeleid: de hoofdingang (Rozenhof zijde) gaat dicht, beide deuren aan de andere zijde worden in- en uitgang. ✓
- Slim en efficiënt gebruik van vergaderzalen Ontmoetingskerk (bezettingsgraad). ✓
- In overleg met huurders van het zalencentrum Ontmoetingskerk en Binnenhaven over vergoeding van extra kosten. ✓

Wat heeft het opgeleverd

- Besparing op het gebruik van energie en daardoor zuinig omgaan met ons geld.
- Bewustwording over ons gedrag wat betreft 'warmte': het onderwerp energiemaatregelen is en blijft een bespreekpunt op onze agenda.
- Samenwerking loont én het kan best een paar graden lager.
- Kerk en toekomst: energieneutraal gebouw!

Ontwikkelingen

- Online sessie (maart) met Hellemans Consultancy en Greenchoice.
- Wij blijven participeren in Energie voor kerken.
- Nieuwe energieleverancier voor 2024 is nog niet bekend.
- Wel weten we dat de prijzen omlaag gaan: met ongeveer 1,60 euro op kale tarieven.
- Maar de energiemarkt is nog steeds onvoorspelbaar, leveranciers dekken zich in met scherpere randvoorwaarden (mutaties en volumebandbreedte rond de 5 a 10%), en de opslagen voor belasting, BTW en transportkosten komen daar nog bovenop (bekendmaking door de overheid in Q4).

Maatregelen stookseizoen 2023-2024

- Alle maatregelen blijven van kracht voor het nieuwe stookseizoen dus:
- Gezamenlijke diensten met de Oude Kerk van 21 oktober 2023 tot 1 april 2024
- Bewuste afweging niet doorgaan Vespers.
- De temperatuur in onze gebouwen gaat van 19 naar 17 graden Celsius (besparing cc 14%).
- Deurbeleid: de hoofdingang (Rozenhof zijde) gaat dicht, beide deuren aan de andere zijde worden in- en uitgang.
- Slim en efficiënt gebruik van vergaderzalen Ontmoetingskerk (bezettingsgraad).
- In overleg met huurders van het zalencentrum Ontmoetingskerk en Binnenhaven over vergoeding van extra kosten.

Monitoring

Communicatie

- Communicatie over welke kerk, Ontmoetingskerk of Oude kerk, en welke kerkzaal gebruikt wordt verloopt via de bekende kanalen Een en Bijeen.
- Op het Gemeenteoverleg van december volgt weer een update van de ontwikkelingen.

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Kerk en de Toekomst

14 juni 2023

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Drie commissies

Ontmoetingskerk - Oude Kerk

Kerkzijn in 2035

Planologie

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Oude Kerk - Ontmoetingskerk

De opdracht:

Onderzoek of er draagvlak is tot verdergaande samenwerking tussen de Oude Kerk en de Ontmoetingskerk.

Advies aan de kerkenraad van de Ontmoetingskerk over de mogelijke implicaties voor de bouwplannen.

Op eigen initiatief is er een enquête gehouden.

Commissieleden:

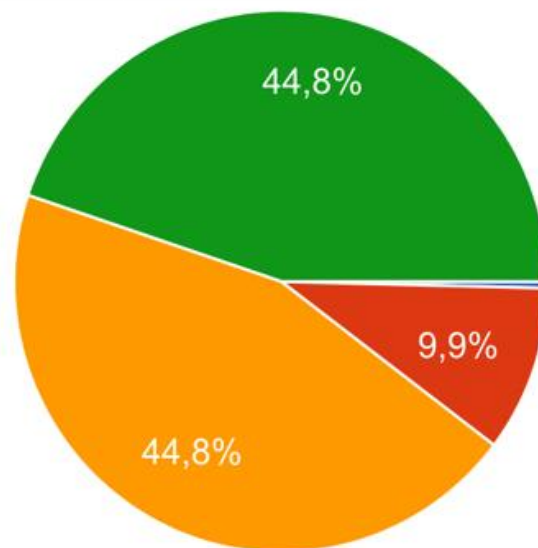
Erik Knoppert, Jan Kuijvenhoven, Koos Kuijvenhoven, Joop van Rossem, Jan van Staalduinen, Annemarie Voorberg, Joke Weerdenburg, Rianne de Zeeuw-Oprel

Opkomstverdeling enquête

Per Gemeente

Ontmoetingskerk	223	84,5 %
Oude Kerk	39	14,8 %
Van geen van beide gemeenten	2	0,7 %
Totaal	264	

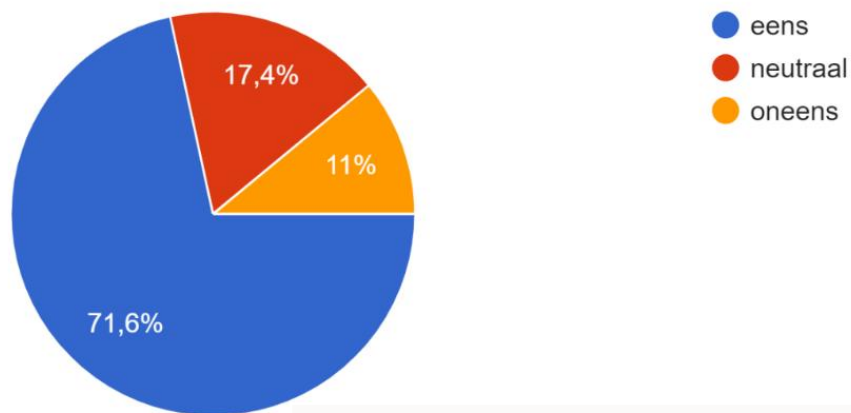
- jonger dan 30 jaar
- 30 - 50 jaar
- 50 - 70 jaar
- ouder dan 70 jaar

Gezamenlijke diensten

Ik vind dat we de gezamenlijke diensten moeten voortzetten, zoals de laatste maanden.

264 antwoorden

	eens	neutraal	oneens
Ontmoetingskerk	70%	18%	11%
Oude Kerk	68%	19%	14%

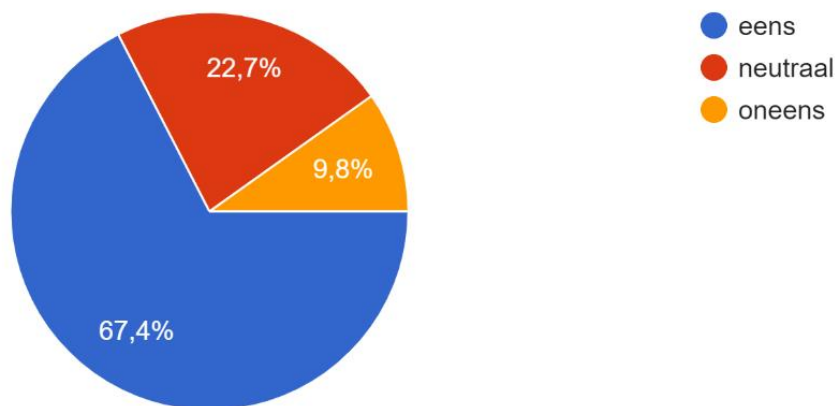

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Eén kerkelijke gemeente

Ik vind dat we één kerkelijke gemeente moeten worden.

264 antwoorden

	eens	neutraal	oneens
Ontmoetingskerk	67%	23%	10%
Oude Kerk	62%	24%	14%

Ik ga graag naar.....

Ik ga graag naar de diensten in de Oude Kerk

	eens	neutraal	oneens
Ontmoetingskerk	52%	38%	9%
Oude Kerk	84%	14%	3%

Ik ga graag naar de diensten in de Ontmoetingskerk

	eens	neutraal	oneens
Ontmoetingskerk	75%	24%	2%
Oude Kerk	11%	51%	38%

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Bevindingen (uit de opmerkingen)

- Oude Kerk – Binding met gebouw.
- Ontmoetingskerk – Praktische zaken (Zalencentrum, ruimte voor koffiedrinken, schermen etc.).
- Uitersten in geloofsbeleving “identiteit”, aan beide zijden bij enkelingen.
- Betere afstemming tussen gemeenten over invulling diensten (bv in memoriam).
- Jongere groep heeft praktische overwegingen rondom ruimte voor jeugd.
- Niet overhaasten.

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Advies n.a.v. de enquête

wetend dat deze gericht was op kerkgangers en zeker niet volledig is geweest.

- Het gezamenlijk organiseren van kerkdiensten verder uit te werken, op basis van de brede basis die hiervoor is.
  - Dit betekent niet per sé dat dit (altijd) één gezamenlijke dienst moet zijn.
  - In de zomer en winter continueren volgens het huidige plan heeft zeer breed draagvlak.
- Echter aandacht te hebben voor de groep die hier niet mee eens is of neutraal hierin staat, waarvoor volgens ons twee vervolgacties nodig zijn:
  - Hoe zorgen we ervoor dat alle groepen inhoudelijk bediend blijven worden.
  - Hoe lossen we alle praktische uitdagingen (o.a. ruimtes voor de jeugd) op een goede manier op.

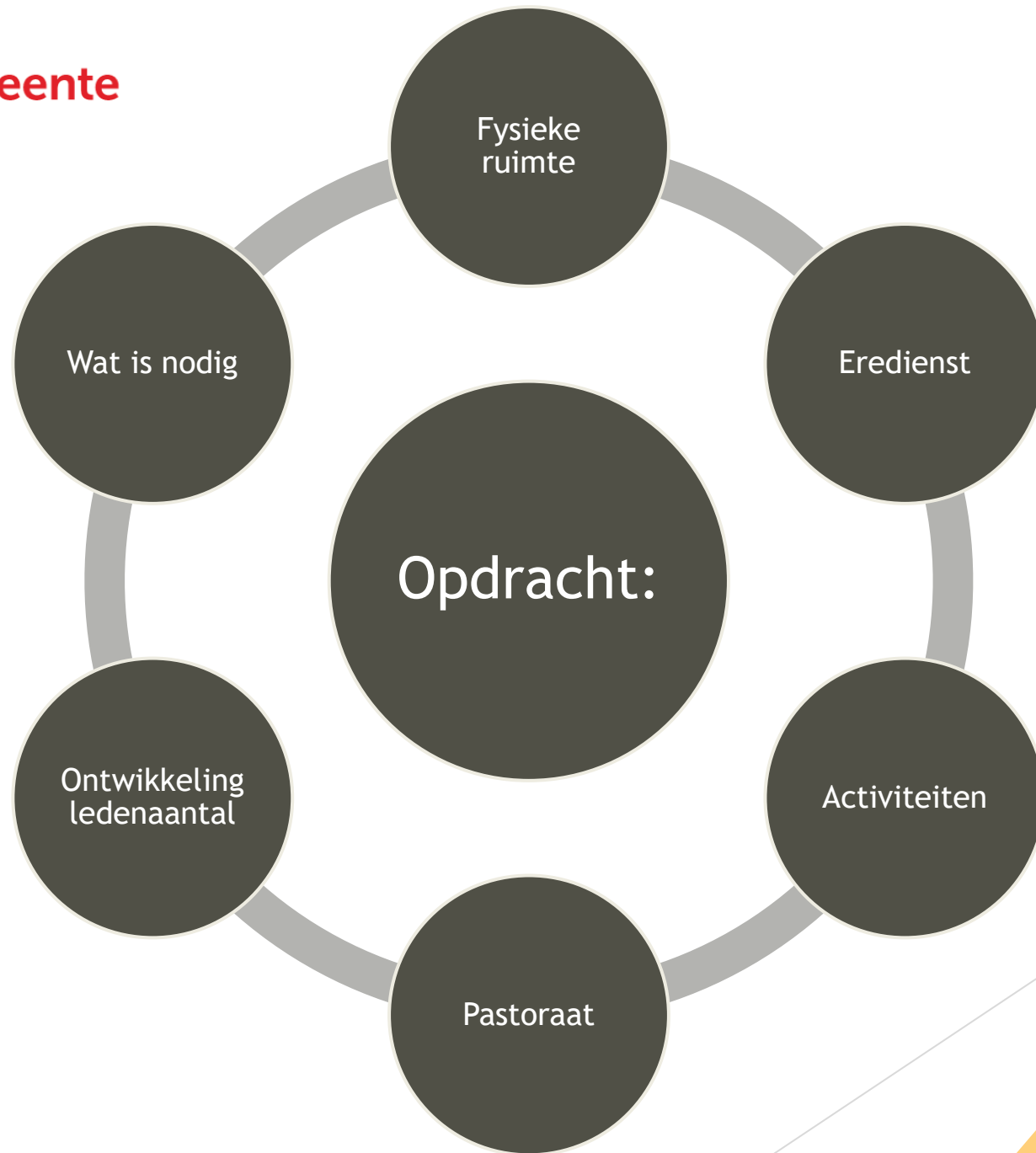
Advies van de commissie

- Bouw geen volledige kerkzaal terug, maar een multifunctionele kerkzaal.
- Op termijn is helemaal samengaan mogelijk, maar hier wordt gevraagd om zorgvuldigheid en tijd.
- Betrek de Oude Kerk bij de commissie Planologie.
- Open en breed (blijven) communiceren over alle stappen die worden genomen.

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Kerk zijn in 2035

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Commissie leden

Jaap Joling
Marlies Lievaart
Linda van Reeven
Willemien Luken
Thomas van Dalen
Pieter Staalduine
Pieter Dekker
Peter Moor
Jan Kuijvenhoven

Adviseur: Lydia Roosendaal

Bronnen en informatie

Bijbel

Verbinding – Inspiratie – Aandacht

Onderzoek midden generatie

Trends, kerkverlating en input van taakgroepen

Kerk – van gisteren naar morgen (Carel)

De koers van de kerk 2015-2020 (beleidsplan)

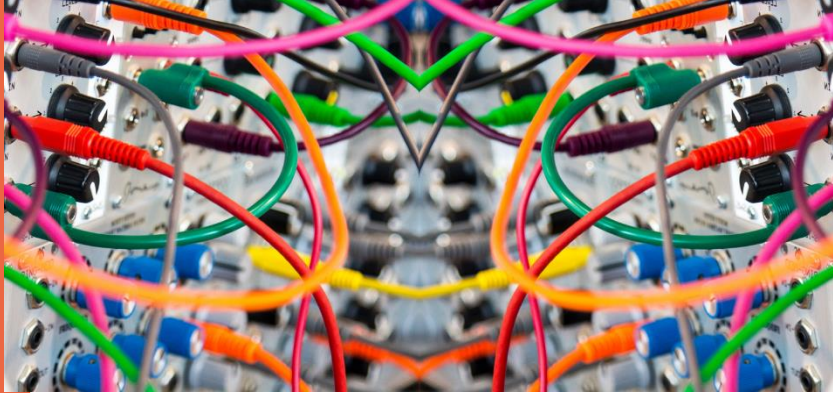

Van U is de toekomst....

- *God is al begonnen met mensen.*
Wij voegen ons in die beweging (Missio Dei)
- *Heb je het nog niet gemerkt?* – Jesaja 43: 18-19
Aandachtig leven! Zijn we opmerkzaam? Wat gebeurt er om ons heen?
- *Het Koninkrijk, komt dat er nog van?*
Geïnspireerd leven! Wat is onze roeping: niet de kerk vol krijgen, maar Koninkrijk van God dichterbij brengen in ons doen en laten
- *Leven in relatie tot onze medemens en God*
Verbinding: We zijn elkaar gegeven, omzien naar elkaar, ontmoeting
- *Zaaien op hoop van zegen*
Geduld, vertrouwen, ruimte voor het onverwachte, ontvangen

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

- Verbinding
binding kerk minder vanzelfsprekend, behoefte aan lichtere verbanden
- Inspiratie
zingevingsvragen, op zoek naar rust en inspiratie, leven voorop
- Aandacht
voor wat mensen bezig houdt, ruimte biedend, betrokkenheid

Samenleving

Geloofsbeleving

Trends

Visie op
gemeenschap

Kerk-zijn

Onderzoek middengeneratie

Hoe staan zij erin?

- Individualisme
- Onmenselijke systemen
- Eigen verantwoordelijkheid
- Ratrace, prestatiedruk
- Protocollen, doelgericht
- Kerk uit beeld/beperkt in beeld

En hoe de kerk?

- Gemeenschap
- Menselijke maat
- Samenredzaamheid
- Lummeltijd, kunnen uitloggen
- Verdieping
- Profilering

Sterke eigenschappen

- Alle generaties in de kerk aanwezig
- Open, warm, gastvrij
- Kunnen faciliteren, onder meer kerkgebouw voor de buurt
- Doeners
- Er kan veel (ook theologisch)
- Mentaliteit = toekomstgericht / aanpakken
- Maatschappelijk betrokken

Minder sterke eigenschappen

- Vergrijzing
- Minder zichtbaar - teveel naar binnen gekeerd - gevaar ons kent ons
- Ontbreken van geloofstaal of niet ervaren van verbinding tussen leven en geloven
- In de kramp schieten bij terugloop leden = valkuil
- Generatiekloof

Kansen

- Bijstellen beeld van de kerk
- Meer zichtbaar worden in de samenleving
- Geloven als mogelijkheid bij vragen rond zingeving. Gaat niet om ongelovigheid, maar om onkerkelijkheid.
- Geloven als vrije keuze i.p.v. dwang en angst

Bedreigingen

- Imago van de kerk (oude denkbeelden en vooroordelen, o.m. instituut, collectief, moeten), speelt een belemmerende rol
- Concurrentie op de markt van levensbeschouwing
- Individualisme en materialisme (er is voor mij zoveel te kiezen)

**Protestantse Gemeente
Naaldwijk**

Intergeneratief
gemeente zijn.

Bouwen aan
het Koninkrijk
van God.

verbinding,
inspiratie,
aandacht.

Andere
vormen van
gemeenschap.
(kerkzijn)

Contouren van de kerk van de toekomst

Doen waar we
goed in zijn.

Duidelijke
keuzes maken.

Wat is er nodig?

- Organisatie
  - zakelijker, geld of welzijn
  - predikanten
  - vrijwilligers
  - vrijwilligers van buiten
- Multifunctioneel gebouw.

Adviezen van Kerkzijn in 2035

- Wat willen gemeenteleden? -> organiseren van draagvlak via gesprekken.
- Openstaan voor nieuwe vormen van kerk-zijn.
- Focus op kinderen -jongvolwassen en midden generatie.
- Communicatieplan intern en extern (profilering).
- Gebouw: gluren bij de burenen.

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Planologie

Acht opties bij de start.

Advies gekregen van Kerkzijn in 2035 en
commissie Oude Kerk – Ontmoetingskerk.

Na een eerste schifting bleven er vier over.

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Leden van de commissie:

Karel Vromans

Rene Hiemstra

Arie de Bruijn

Mirjam Poot

Cees van Dalen

Wilfred de Zeeuw

Jan Kuijvenhoven

scriba: Annemieke Hogervorst

adviseur Jos Borgdorff

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Samengevat advies van Kerkzijn in 2035 en Ont. - Oude Kerk

We kunnen gebruik blijven maken van de Oude Kerk.

We hebben ook in de toekomst een zalencentrum nodig, met multifunctionele kerkzaal.

Ruimte voor de jeugd blijft, gelukkig, nodig.

Een toename van activiteiten doordeweeks en nieuwe vormen van contact.

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

De vier opties

De Binnenhaven

Verdizone

Nieuwbouw Anjerlaan

Renovatie Anjerlaan

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Binnenhaven

Uitgebreide renovatie noodzakelijk

40 jaar oud

Ruimte aan de krappe kant

Dure grond

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Verdizone

Complete nieuwbouw

Dure grond

Niet op korte termijn

Dichtbij de Oude Kerk

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Anjerlaan

Ruimte om gedeelte te verkopen

Nieuwbouw met appartementen

Nieuwbouw zonder appartementen

Renovatie met appartementen

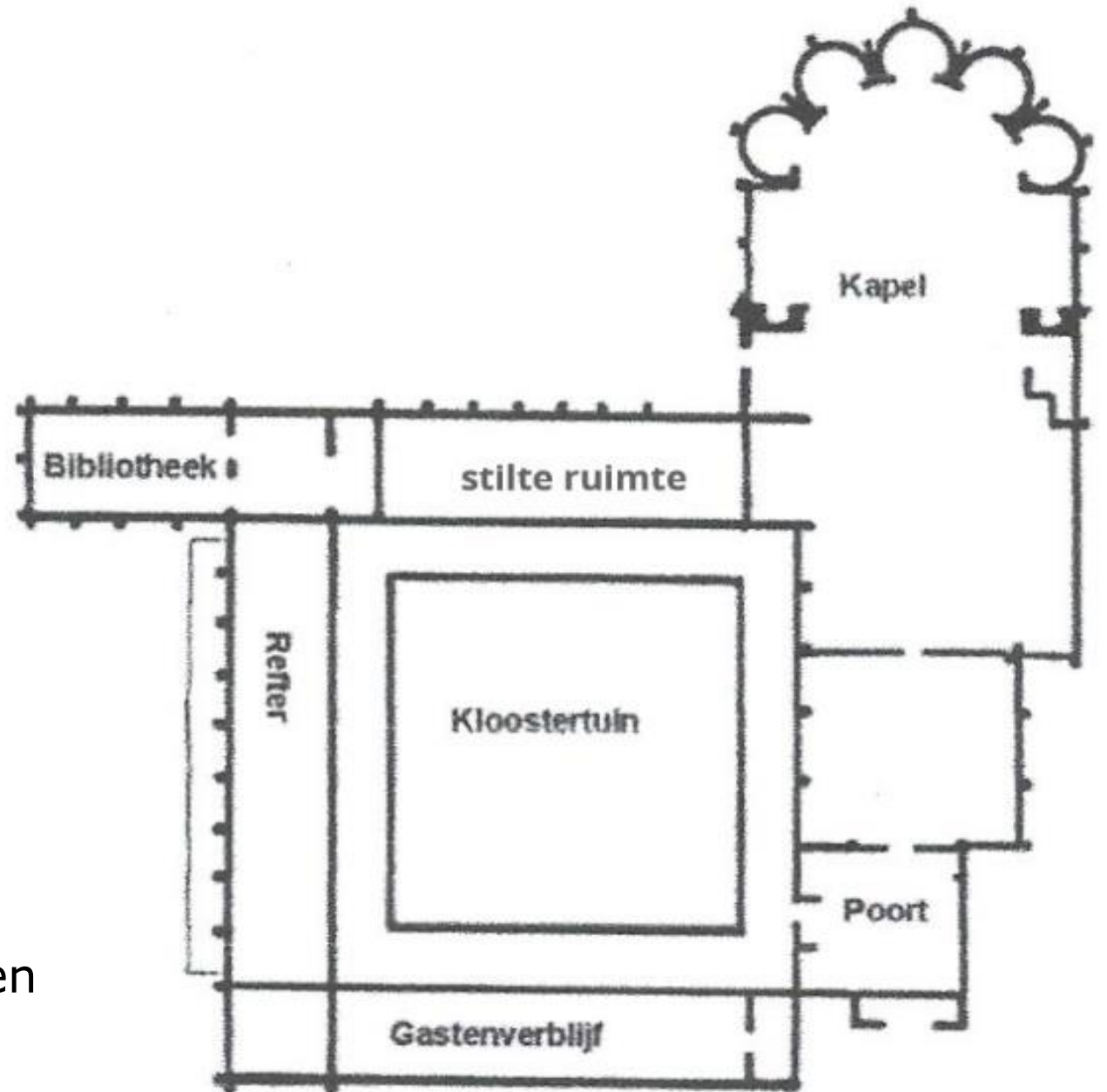
Renovatie zonder appartementen

En nu..

Bepalen wat we nodig hebben

- Opp. Multifunctionele kerkzaal
- Opp. Vergaderzalen
- Entree
- Jeugdruimten
- Stille ruimte
- ??
- M.a.w. samenstellen pakket van eisen

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Advies van Planologie

Locatie de Anjerlaan.

Rekenkracht in huren om tot een goede
cijfermatige onderbouwing te komen.

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Samenvattend advies van Kerk en de Toekomst

We kunnen blijven kerken in de Oude Kerk.

Blijven praten, gericht, met de Oude Kerk.

Naast de Oude Kerk blijft er een zalencentrum nodig met een multifunctionele kerkzaal.

Intensiveer de gesprekken met gemeenteleden.

Jeugd blijft belangrijk.

Vernieuw/renoveer de locatie Anjerlaan.

Kerkenraad aan zet

De kerkenraad neemt de adviezen over.

De adviezen van Kerkzijn in 2035 worden in het beleidsplan meegenomen, Over uitvoering in de praktijk wordt nagedacht.

Er komt voor de commissie Ontmoetingskerk - Oude Kerk een vervolg opdracht die gezamenlijk met de Oude Kerk wordt geformuleerd.

Kerkenraad aan zet

Voor Planologie komen wat aandachtspunten erbij:

- Er is een sterke wens om tijdens renovatie/nieuwbouw ook te kunnen blijven kerken aan de Anjerlaan.
- Het resultaat na renoveren/bouwen moet zoveel mogelijk energie neutraal en onderhoudsvrij zijn.
- Na de hele renovatie/nieuwbouw en verkopen mag er, bij voorkeur, geen hypotheek schuld zijn.
- Er wordt geld vrijgemaakt om te kunnen rekenen aan verschillende opties om tot een goed besluit te kunnen komen.
- Er kan iemand van de PKN worden ingehuurd ter ondersteuning.

Protestantse Gemeente
Naaldwijk

Graag tot een volgende
keer.